ANUL VII. No. 1925. EDITIA A TREIA SÂMBĂTĂ 23 IULIE 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREÏ LUNI
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN *Bucureştĭ* LA CASA ADMINISTRAŢIEĬ
DIN *Judeţe* ŞI *Streinătate* PRIN MANDATE POŞTALE
UN AN ÎN ŢARĂ 30 LEĬ; ÎN STREINĂTATE 50 LEĬ
ŞASE LUNĬ .. 15 » » » 25 »
TREĬ LUNĬ .. 8 » » » 13 »

Un numer în streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferestĭ Române de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN *Bucureştĭ* ŞI *judeţe* SE PRIMESC *numaĭ la Administraţie*
DIN *Streinătate*, DIRECT LA ADMINISTRAŢIE IŞ *la toate oficiele de publicitate*
ANUNCIURĬ LA PAG. IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leĭ »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA
kioşcul No. 192, Boulev. St.-Germain

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

ALEGERILE COMUNALE

Ziarul *Timpul*, care n'a găsit o vorbă de zis de articolele noastre asupra săreĭ; care n'a găsit cu cale să răspundă destăinuirilor noastre asupra celor 5 miĭ de leĭ luaţĭ de Rege din fondurile secrete pentru a plăti cheltuelile generaluluĭ Băicoianu la Paris; care a lăsat să treacă articolele asupra improprietăreĭ nemţilor în Dobrogea; asupra negligenţeĭ ministeruluĭ de externe în chestia circulăreĭ guvernuluĭ vecin, relativă la închiderea graniţeĭ ungare pentru vitele noastre; asupra circulăreĭ luĭ August geograful etc, etc, — *Timpul* care s'a ferit să releveze atitea chestiunĭ precise se leagă de un mic articol al nostru, de generalităţĭ asupra atitudineĭ partidelor istorice, în ajunul alegerilor comunale.

Timpul se serveşte de această temă, pentru a încerca să ne puie în contrazicere cu noĭ-înşine, întrebîndu-ne ce rost are o asemenea apreciare, cînd în ziarul nostru am vorbit de lucrărĭ ca aducerea apeĭ *în Capitală*, şi am desbătut chestia asistenţeĭ publice *tot din Capitală*.

Unde e contradicţia? Unde e lipsa de logică?

Bine onorabililĭ confraţĭ, dacă în toată ţara conservatoare, s'a găsit un singur om, care n'a făcut încă, dar *s'a pus pe cale* să facă cîte-va lucrărĭ maĭ însemnate, din care pe unele le-am aprobat, ca proiectul de aducerea apeĭ arteziane în Bucureştĭ, iară pe altele le-am criticat ca noul regulament al asistenţeĭ publice tot pentru Bucureştĭ, oare aceasta trebue să vă dispenseze în ochiĭ noştri de a ne spune ce aveţĭ de gînd să faceţĭ pe viitor, în cele-l-alte oraşe ale ţăreĭ?

Dar ce aţĭ făcut pentru ele pînă acum?

In Iaşĭ, nicĭ o lucrare nu s'a făcut. Nicĭ baie, nicĭ abator, nicĭ eclairaj, nicĭ aducerea apeĭ, nicĭ nimic: Iaşul sub D. Pogor, după mărturisirea chiar a *Ereĭ nouĭ* s'a bucurat de cea maĭ mizerabilă admiraţie imaginabilă. Toată activitatea consiliuluĭ comunal s'a mărginit în certe, în înjuriĭ, în acuzărĭ reciproce de incapacitate şi necinste.

In Ploeştĭ, nu s'a făcut o singură lucrare. Abia acum la spartul tîrguluĭ, în ajunul alegerilor, s'a început pavarea uneĭ strade ce dă în şoseaua Vălenilor. In colo cea maĭ absolută neîngrijire, cea maĭ condemnabilă inactivitate. Aceasta e atit de adevărat în cît punem rămăşag dacă la viitoarele alegerĭ se va pune pe listă unul măcar din actualiĭ consilierĭ, atît sînt de urîţĭ de cetăţenĭ.

La Craiova şi Galaţĭ, nicĭ o lucrare de edilitate serioasă; în schimb însă jaf şi destrăbălare.

Dar în oraşele maĭ micĭ? Ce a făcut, de pildă in Cîmpulung, consiliul comunal compus din şapte membrĭ, din carĭ unul e mut, altul damblagiŭ, un al treilea ataxic, iar primarul un Moş Teacă? n'a făcut de cît să aplice legea maximuluĭ păstrînd şi taxele vechĭ.

Saŭ ce administraţie luminată şi înţeleaptă s'a făcut la comuna Buzăŭ, în cît să ajungă în aşa hal ca să i-se aplice treĭ sechestre?

Şi aşa maĭ departe, am putea lua la rînd fie-care oraş al ţăreĭ; nicĭ unul nu stă maĭ bine.

Faţă cu un asemenea bilanţ, oare cele cîte-va proecte de lucrărĭ în Bucureştĭ ale D-luĭ Filipescu despre care ne-am ocupat, pot să fie ele o chezăşie de o bună gospodărie comunală, pe viitor, în toată ţara?

Oare în asemenea condiţiĭ, nu avem dreptul să ne plîngem, acum că perioada electorală e aproape deschisă, că partidele istorice nu ne arată cu ce proecte, cu ce program să vor prezinta înaintea alegătorilor?

Dacă *Timpul* găseşte că un articol pe asemenea temă e un clişeŭ şi că serveşte de umplutură la gazetă, n'am ce-ĭ face; — sper, că cel puţin acest al doilea articol va avea darul să-ĭ placă maĭ mult.

Cît e vorba de umplutură, confratele nostru n'avea nevoe să se ostenească resfoind colecţia *Adevĕruluĭ*, putea maĭ lesne să citeze revista din fruntea ziaruluĭ săŭ.

Acea revistă tratează despre *Anarhie*, subiect ce a fost de nenumărate orĭ rumegat în toate ziarele conservatoare din ţară şi de aiurea şi pe care onorabiliĭ confraţĭ îl exhumează din noŭ, cu tot cortejul luĭ de clişee, de cîte orĭ lipsa de materie se simte în redacţie.

Eŭ socotesc că atuncĭ cînd vine momentul să dea ochiĭ cu alegătoriĭ, un partid, care are în sarcina sa pe lîngă alte păcate, o lege reacţionară ca noua lege comunală, o lege împovărătoare ca legea maximuluĭ, ar trebui să maĭ lase anarhia şi glumele la o parte şi să arăte ce gîndurĭ are, ce-şĭ propune să facă ajungînd iar la comună.

C. D. Anghel.

REGELE CAROL ÎN VIENA

Sînt treĭ cestiunĭ marĭ de care este agitată în acest moment opinia publică; toate treĭ privitoare la raporturile noastre cu Austro-Ungaria. Şi anume:

Cestiunea numireĭ conteluĭ Teodor Zichy în postul de ministru plenipotenţiar al Austro-Ungarieĭ în Bucureştĭ, numire mult solicitată de cercurile hotărîtoare din Budapeste;

cestiunea circulăriĭ ministruluĭ unguresc de comerţ privitoare la aplicarea convenţieĭ comerciale cu Romînia, circulară care de fapt desfiinţează toate avantagiile ce ni s'aŭ prevăzut în convenţie relativ la exportul în Ungaria al oilor şi rîmătorilor, şi

cestiunea protestărilor guvernuluĭ şi a preseĭ ungureştĭ în potriva mişcăriĭ naţionale din ţară, precum şi relaţiunile dintre Ungaria şi Romînia.

Hotărît ca aceste treĭ cestiunĭ, de o importanţă primordială, nu pot fi ignorate de Regele Carol. Şi în audienţa îndelungată, — după cum precisează Corespondenţe Politică *din Viena, — pe care a acordat'o conteluĭ Kalnoky, ministru de externe al Austro-Ungarieĭ, Regele Carol n'a întîrziat a releva importanţa acestor cestiunĭ. Căcĭ, în definitiv, nu de florile cuculuĭ s'a întreţinut Regele cu contele Kalnoky.*

De cît, se impune acum întrebarea, dacă această «audienţă îndelungată» va produce consecinţele dorite de ţara întreagă?

Orĭ cum să fie, numirea conteluĭ Zichy în Bucureştĭ, maĭ ales acum după interpretaţiile date de presa burgheză ungurească, ar fi o sfidare a opinieĭ publice, o sfidare a ţăriĭ întregĭ. Orĭ cît de diplomat să fie D. Zichy, dar faptul că D-sa ar urma să reprezinte interesele Ungarieĭ în Bucureştĭ şi faptul că D-sa este desemnat de guvernul şi presa burgheză ungurească pentru a face presiune asupra guvernuluĭ romîn să nu tolereze mişcările simpatice din ţară în favoarea celor treĭ milioane de Romînĭ subjugaţĭ din Transilvania, Banat, Crişiana şi Maramureş. Eĭ asigură o primire din cele maĭ recĭ şi o posiţie penibilă în societatea bucureşteană. In plus, că poate n'ar fi scutit nicĭ de manifestaţiĭ ostile de stradă.

Apoĭ, a doua cestiune, care taie adînc în interesele materiale ale ţăriĭ, este circulara ministruluĭ ungar de comerţ. A izbutit oare Regele Carol să determine pe contele Kalnoky de a interveni pe lîngă guvernul ungar să retragă acea circulară arogantă? Saŭ a pus oare Regele în vederea conteluĭ Kalnoky, că în cas dacă circulara nu se va retrage, convenţia cu Austro-Ungaria se va denunţa?

In ce priveşte relaţiunea dintre Romînia şi Ungaria, a dat oare Regele spre a înţelege conteluĭ Kalnoky, că nu Romînia, ci clasele stăpînitoare ungureştĭ sînt vinovate de starea neliniştitoare din Transilvania; că dacă aceste stărĭ se vor perpetua, atuncĭ Ungaria va prezinta un pericol permanent pentru pacea europeană şi se va realiza prevederea fostuluĭ ministru de externe al Engliterei, lordul Fitzmaurice, că flacăra care va aprinde întreg Orientul este în Transilvania şi numaĭ de la cestiunea Transilvană atîrnă şi deslegarea cestiuneĭ Orientuluĭ.

Iacă tot atîtea cestiunĭ marĭ, carĭ urmează să fie tranşate.

Vom vedea evenimentele ce se vor desfăşura şi-apoĭ vom constata dacă «îndelungata audienţă» acordată de Rege conteluĭ Kalnoky, a produs vr'un rezultat.

C.

DIN BANAT

(Corespondenţă specială a *Adevĕruluĭ*)

Lugoş, 18 Iulie 1894

La Romîniĭ de aicĭ seceta a produs mult maĭ marĭ îngrijirĭ de cît a născut speranţe călătoria luĭ Hieronymi.

Comentariile asupra acesteĭ călătoriĭ fac aproape exclusiv obiectul preseĭ de dincoace. Ele însă se mărginesc numaĭ în presă. Lumea cea mare nu se preocupă de voiagiile ministruluĭ ungur, cum de alt-fel peste tot, în timpul acesta, face prea puţină politică.

Un temeinic cunoscător al lucrurilor din Transilvania şi Ungaria nu poate sta mirat în faţa realităţeĭ, că nicĭ condamnarea definitivă a comitetuluĭ naţional, nicĭ desfiinţarea luĭ, nicĭ călătoria luĭ Hieronymi n'aŭ mişcat masele romîneştĭ.

Această lipsă de manifestaţiune a vieţeĭ naţionale nu se poate atribui nicĭ presupunereĭ că masele ar fi obosite de agitaţiunile de pînă acum, nicĭ că ele ar fi terorizate de Ungurĭ. In timpul din urmă, exceptînd procesul Memoranduluĭ, Romîniĭ n'aŭ trecut prin alte frămîntărĭ maĭ marĭ, iar rezultatul însuşĭ al procesuluĭ nu atinge direct şi simţitor pe popor, cel puţin nu în măsura de a-l lăsa intimidat.

Obicĭnuiţĭ, cînd e vorba de lupte marĭ, *de rasă*, a vedea o armată în toată regula pe cîmpul de bătaie, rămîĭ deziluzionat, după luptă, cînd vezĭ că generaliĭ aŭ rămas pe cîmpul de onoare, iar soldaţiĭ n'aŭ suferit nicĭ o pierdere.

Te întrebĭ: toată lupta naţională a Romînilor de aicĭ *se mărgineşte numaĭ la scrierea şi tipărirea unuĭ memorand?* Manifestarea vieţeĭ naţionale a celor de aicĭ *este ea fixată după persoane, obiect şi loc?* Cînd cestiunea memoranduluĭ s'a închis şi cînd capiĭ din Sibiŭ aŭ luat drumul Vaţuluĭ şi al Seghedinuluĭ, *programul de luptă s'a epuizat?*

Mişcarea pare înfundată, nimenĭ nu ştie de ce să se maĭ apuce: **nu se simte pulsul forţeĭ unuĭ popor întreg!**

In zadar se maĭ mîngîie cîte-un corespondent al vre-unuĭ ziar de la D-v că nicĭ chiar vara asta nu va trece fără măcar o *conferinţă naţională la Sibiŭ!*

Ar fi bună o asemenea conferinţă chiar vara asta pentru ca să căutăm să stabilim responsabilitatea situaţiuniĭ triste în care ne găsim. Cel puţin, sînt positiv informat, se va pune odată definitiv capăt aceleĭ influenţe triste din ţară, asupra afacerilor politice naţionale de aicĭ care a început acum vre-o 12 anĭ cu Slavicĭ şi s'a terminat aproape astă primăvară cu *Păcuraru*.

Şi făcîndu-se acest lucru va putea maĭ uşor fie-care Romîn fruntaş de-aicĭ să vază causa uneĭ înfrîngerĭ a mişcăriĭ naţionale.

Această causă una e şi singură e: **lipsa de organisaţie a poporuluĭ.**

D. *V. Babeş, fost* multă vreme şef al Romînilor, ţinea mult la această organizaţie pe urmă se vărbea că organisează *D. Eug. Brote*, azĭ martir politic.

Nu ştim ce s'o fi făcut, dar fapt e că n'avem azĭ o mişcare *care să pară măcar a fi sprijinită pe existenţa uneĭ organisaţiĭ a masselor.*

Asta e nota situaţiuniĭ grele în care ne găsim şi din care nu vom ieşi nicĭ cu ziarele noastre de-aicĭ, orĭ cîte procese de presă le-ar maĭ face Unguriĭ, dar nicĭ cu frămîntările partidelor de guvernămînt de la Dv.

Scăparea va fi într'o organisaţie strajnică, de natură a cuprinde toate forţele viĭ ale poporuluĭ năpăstuit, concentrate într'un singur scop: *emanciparea naţională.*

Greşesc însă aceia, carĭ cred că toată organisaţia care s'ar da acestuĭ popor, în scopul de a-l ridica la o forţă respectabilă şi faţă cu puterea de stat a Ungurilor, nu ar fi în partea sa cea maĭ mare *organisaţie socială.*

Atît e de adevărat că elementul social domină întreaga mişcare—şi prin urmare el singur va întări această mişcare — în cît *toate, dar absolut toate mişcările cu caracter răsvrătitor*, ale maseĭ romîne din Transilvania şi Ungaria, şi cele maĭ nuoĭ ca la Scărişoara şi cele maĭ vechĭ ca la Bistriţa, Oradea mare, Măgura, **aŭ avut motive curat şi numaĭ sociale.**

Aşĭ dori să am promisiunea D-v., că veţĭ publica toate corespondenţele mele, pentru ca să-mĭ iaŭ angajamentul de a vă arăta adevăratul caracter al situaţiuniĭ noastre.

Căcĭ numaĭ cunoscînd în tontă intimitatea sa *cestiunea ţăranuluĭ romîn* de-aicĭ veţĭ cunoaşte şi esenţa cestiuneĭ noastre naţionale şi veţĭ putea propune mijloacele prin care s'ar putea resolva conflictul dintre Romînĭ şi Ungurĭ, ca naţionalitate şi ca rasă.

Şi veţĭ înţelege atuncĭ şi alte multe lucrurĭ, maĭ ales acelea care se petrec la D-v. acasă în cestiunea noastră.

Cînd văd, cu durere de inimă, că fariseismul partidelor Dv. de guvernamînt n'a produs la noĭ în sînul comitetuluĭ naţional şi la toate cercurile cunoscătoare de starea lucrurilor, de cît o neîncredere vădită, e timpul ca democraţia ţăriĭ romîneştĭ, cea d'întîiŭ să ia în mînă marea noastră cestiune şi perhorescînd sistemul de a *«protesta numaĭ contra violenţelor ungureştĭ»*, să vină cu soluţiĭ şi propunerĭ practice.

Cred să fiŭ util cu informaţiile mele democraţieĭ romîne, şi sper ast-fel că *«Adevĕrul»*, ca organ democratic, va fi cel d'întîĭ, care va împinge cestiunea noastră la largul eĭ, acolo unde se cuvine.

Opiniunea publică din Ţară are încă destulă înfluenţă morală dincoace la noĭ şi pe cîtă vreme discuţiunile nu se învîrtesc în jurul firelor *slaviciene* saŭ tendinţelor *Voinţeĭ Naţionale*, ele vor avea cel maĭ salutar efect asupra bărbaţilor chemaţĭ de a conduce înainte cauza popoporuluĭ romîn subjugat.

Dr. N. Sorescu.

O LICITAŢIE SUSPECTĂ

La Brăila s'a ţinut luna trecută, licitaţie pentru darea în întreprindere a iluminăreĭ oraşuluĭ.

Eraŭ doĭ concurenţĭ: casa Millas din Brăila care făcea oferta de a ilumina întreg oraşul cu electricitate şi casa Georgi din Paris care oferea un sistem mixt de electricitate pentru partea centrală a oraşuluĭ şi de gaz pentru mahalale.

Consiliul comunal, cu majoritate de 6 voturĭ contra cincĭ, din 24 consilierĭ, a găsit cu cale să adopte oferta caseĭ Georgi.

Imprejurările în care s'a făcut această aprobare sînt foarte misterioase, de oare ce oferta Millas era mult maĭ avantagioasă de cît cea-l-altă.

S'a şi făcut un protest, către ministerul de interne, cerîndu-ĭ să nu aprobe rezultatul licitaţieĭ de oare ce oferta Georgi n'a fost conformă caetuluĭ de sarcinĭ fiind modificată după ce a fost prezintată şi apoĭ fiind-că oferta Millas era mult maĭ avantagioasă.

In adevăr, iată după revista specială *Moara*, cîte-va amănunte. Sistemul Georgi ar costa pe primărie peste 150.000 leĭ, pe cînd cu oferta Millas ar costa-o circa 100.000 leĭ.

Vrea să zică Primăria ar perde pe timp de 35 anĭ, cîte 50,000 leĭ pe an, — ceea ce produce o frumoasă sumă, din care orĭ-cine îşĭ poate imagina că se pot plăti frumoase comisioane.

Dar pe lîngă asta nicĭ iluminatul caselor particulare nu e avantajat prin sistemul Georgi. In adevăr în oferta admisă, preţul iluminăreĭ pe oră în casele particulare, de unitate de măsură e de 14 banĭ, pe cînd în cea-l'altă de 12 banĭ.

Faţă cu aceste împrejurărĭ, aprobarea consiliuluĭ comunal din Brăila miroase a gheşeft de departe.

Aşteptăm ca ziarele guvernamentale să ne explice acest mister conservator şi sperăm că ministerul de interne nu va aproba rezultatul acesteĭ monstruoase licitaţiĭ.

Vom reveni.

GUVERNUL ŞI ŢĂRANIĬ

Am protestat de maĭ multe orĭ în potriva nelegiuirilor comise de autorităţile judeciare din Galaţĭ cu ocazia judecăreĭ proceselor privitoare la ţăraniĭ resculaţĭ din judeţele Covurluĭ şi Tutova.

Pe lîngă arbitrarietăţile comise în instanţă, care dovedeaŭ că justiţia noastră nu e întru nimic maĭ pe jos de cît sălbateca justiţie maghează, am relevat cu deosebire vexaţiunile la care eraŭ supuşĭ nenorociţiĭ sătenĭ cu punerea termenelor.

Am arătat cum li se puneaŭ termine peste termine, la intervale de cincĭ-sprezece zile, ast-fel că bieţiĭ oamenĭ îşĭ perdeaŭ timpul cel maĭ preţios al munceĭ cîmpuluĭ şi eraŭ ameninţaţĭ, din această cauză a rămînea pieritorĭ de foame la toamnă.

Din nenorocire protestările noastre aŭ rămas isolate, căcĭ nicĭ unul din ziarele opozante nu şi-a dat osteneala să le releveze.

Confraţiĭ de la *Românul* aŭ fost maĭ norocoşĭ de cît noĭ. Intr'un excelent articol, eĭ aŭ dat alarma că aceleaşĭ neomeniĭ să petrec şi în judeţul Bacăŭ, şi aŭ reuşit să deştepte presa liberală ocupată cu Velicu Drumea şi cu alţĭ bătăuşĭ conservatorĭ.

Bătrînul organ democratic, ne arată cum după treĭ lunĭ ce aŭ trecut de la prtinsele răscoale din Bacăŭ, *instrucţia nu e încă terminată, şi ţăraniĭ sînt ţinuţĭ în prevenţie prin căzărmĭ.*

Faptul acesta e ceva absolut monstruos şi care merită înfierarea tuturor oamenilor de inimă.

Cum, în timp de treĭ lunĭ, magistraţiĭ nu aŭ putut termina încă instrucţia aceasteĭ nenorocite afacerĭ? Cum, ministrul justiţieĭ, cînd a văzut că instrucţia merge încet, n'a putut să detaşeze pe un alt magistrat, ca să dea ajutor judeluĭ-instructor de Bacăŭ, prea împovărat?

E ceva îngrozitor în situaţia acestor nenorociţĭ oamenĭ.

Ce aŭ să devie eĭ la toamnă, cînd li se va da drumul? Cu ce aŭ să-şĭ hrănească familiile şi copiiĭ? Vor trebui să se îndatoreze la boier şi să rămîe robĭ pe vecie. Şi notaţĭ că aceştĭ oamenĭ sînt absoluţĭ inocenţĭ. Aducă-şĭ aminte cine-va de rapoartele ancheteĭ preseĭ şi se va convinge că rebeliune n'a fost nică-erĭ şi că turburările le-aŭ provocat numaĭ prefectul şi sălbătăcia trupeĭ de vînătorĭ de la Iaşĭ.

Aşa stînd lucrurile, faptul de a ţine pe oameniĭ aceştia închişĭ lunĭ de zile, pentru a fi nevoiţĭ apoĭ a le recunoaşte nevinovăţia, faptul de a transforma pe aceştĭ oamenĭ gospodarĭ cu familiĭ grele în cerşetorĭ, constitue cel maĭ monstruos act, infamia cea maĭ strigătoare la cer.

Purtarea administraţieĭ şi a justiţieĭ conservatoare în chestia răscoalelor săteneştĭ va constitui pata cea maĭ ruşinoasă pentru guvernul D-luĭ Lascar Catargiu.

Această constatare însă nu ajunge. Presa trebue să revie necontenit asupra acesteĭ chestiunĭ, pentru a sili pe guvern să întrerupă urmăririle începute, iar la toamnă să vie în Cameră cu un proiect de lege de amnistie.

A.

RĔZBOIUL DINTRE CHINA ŞI JAPONIA

După ce s'a vestit de zece orĭ că răsboiul a fost declarat între Japonia şi China şi de alte zece orĭ că n'a fost declarat, — vin în sfîrşit ştirile maĭ pozitive ale luptelor sîngeroase ce s'aŭ dat, ca să confirme pe cele dintîiŭ din acele contradictoriĭ veştĭ.

Răsboiul a început şi după cît se pare pînă acum, norocul armelor înclină maĭ mult spre japonezĭ. Pe mare cel puţin eĭ par a fi pînă acum stăpînĭ.

Nu se poate şti, fireşte, cum se va întoarce pînă la sfîrşit roata noroculuĭ.

Deocamdată, în acelaş timp în care se hărtuiesc, ceĭ doĭ adversarĭ se şi îngrijesc deja de a declina fie-care de la sine răspunderea începereĭ răsboiuluĭ.

Japonia a fost cea care a declarat răsboiul. Ea decĭ se simte maĭ întîiŭ datoare a explica cum şi pentru ce a ajuns la acest pas.

Explicaţia o dă în forma unuĭ manifest pe care l-a publicat zilele acestea.

E vorba, după cum se ştie, de «sferele de influenţă» chineză şi japoneză în Corea, această «cheie a extremuluĭ orient» cum o numesc englejiĭ. In realitate, Corea ar fi astă-zĭ încă un stat vasul al Chineĭ. In urma unor tratate încheiate însă între China şi Japonia (maĭ pe urmă la 1885), această suzeranitate devenise oare cum *împărţită* între China şi Japonia, aşa că se recunoştea şi acesteia din urmă dreptul de a interveni cu forţa armateĭ, şi în înţelegere cu China, în caz de neorînduelĭ în Corea.

Intîmplîndu-se ultimele răscoale din Corea, China se grăbise a trimite trupe la faţa loculuĭ, în puterea drepturilor eĭ de suzeranitate. In baza contractelor încheiate, Japonia a trimis atuncĭ şi ea trupe, oferindu-se a merge mînă în mînă cu China; aceasta însă a refuzat concursul Japonieĭ, ba, — zice manifestul japonez — a început a o ameninţa, ca să-şĭ retragă trupele.

Atuncĭ Japonia s'a văzut în drept a trata direct cu regele Coreeĭ. Tratativele ajunseseră destul de departe, cînd guvernul din Peking, alarmat, a găsit cu cale a ordona plecarea uneĭ trupe de 12.000 de oamenĭ ca să gonească pe Japonezĭ din Corea.

Japonia s'a simţit ast-fel atacată şi prin urmare zice că declarînd răsboiŭ Chineĭ, nu face de cît să se apere.

Fireşte, ar fi greŭ pentru Japonia să dovedească că nu dînsa *a început*. Ceea ce e maĭ curios însă, e că nimenĭ nu se întreabă ce zice Corea, pentru care a început toată această vărsare de sînge.

Vest.

CONSTRUCȚIILE AMERICANE

America, e fără îndoială țara excentricităților. Totul ia aci proporții monumentale, fără ca nimeni să se mire, afară doar de noi naivii Europeni.

Moda e acum, America, de a construi case colosale, întrecînd catedralele noastre cele mai însemnate.

Timpul caselor cu 6 etaje a trecut de mult, și acum mai nu e oraș în America care să n'aibă cîte una, ori mai multe case ajunse adevărate trenuri de Babel.

Ast-fel în Chicago, afară de o casă cu 12 etaje, e templul francmasonilor cu 20 etaje și 80 metri înălțime și teatrul Auditorium. Acest teatru are două laturi mici de 58 metri lungime și 2 de 116.

Pe lîngă teatru e un otel. De cea-l'altă parte sînt biurourile teatrului.

La mijloc e sala teatrului, ce are 50 metri de lung, pe 30 de larg. Inălțimea zidirei e de 44 metri, cu 10 etaje, și de asupra are un turn cu 8 etaje, cea-ce face ca inălțimea totală e de 76 metri, ceva mai mult de cît turnul bisericei Notre Dame din Paris.

Dispoziția teatrului e foarte practică.

Scena e de 19 metri adîncă și de 30 metri lată. Publicul intră în sală prin cinci ascensoare colosale. Sala are 6000 fotoliuri—de trei ori cît opera din Paris.

Ea serveşte şi de sală de întruniri, conţinînd 11 mii de oameni, căci atunci se uneşte sala cu scena, formînd o odae de 75 metri lungă, pe 30 de lată. Intre sală şi scenă se poate cobori o perdea de fier în caz de incendiu.

Cît despre otel, el e ultima expresie a confortului. In etajele inferioare sînt sale de băi, cafenele, sale de coifure etc.

De la al doilea la al 7-lea etaj, sînt camere de voiajori. La al optulea etaj e instalată pităria şi servitorii. In fine deasupra sînt bucătăriile şi restaurantul care are o vedere superbă pe lacul Michigam.

Apa e distribuită în abundenţă, la toate etajele, iar eclairajul se face prin 8600 lămpi electrice.

Acum în New-York, se pregăteşte o zidire încă şi mai colosală. E vorba de o casă de 20 etaje, avînd 100 metri de înălţime, a treia parte din Turnu Eifel.

Casa va cîntări 22 mii tone şi va costa suma de 62 milioane, o sută trei-zeci şi patru mii două sute cinci zeci lei.

Faţă cu asemenea clădiri, nu-s oare ridiculi capitaliştii noştri, cînd găsesc exorbitantă obligaţia ce le pune primăria de a zidi pe Bulevard case cu 3 etaje?

DIN CRAIOVA

(Corespondenţă part. a *Adevĕrului*)

Teatrul Naţional

La teatrul Naţional din localitate, aŭ început să se facă angajamentele pentru viitoarea staginne.

Pentru acest sfîrşit, D. Petreanu, secretarul teatrului, a fost trimes la Bucureşti — unde se găseşte actualmente trupa de operetă, — spre a termina cu elementele principale. Ne rezervăm dreptul a reveni mai pe larg, în ziua cînd trupa va fi definitiv alcătuită.

O nouă librărie

Se anunţă deschiderea unei noi librării sub conducerea D-lui David şi Simon Benvenisti. După cîte sîntem informaţi, patronii acestei librării îşi propun a fi în tot-d'a-una asortaţi cu principalele uvragii din vasta bibliotecă a *ştiinţelor sociale*.

Această specializare, ridicînd noua librărie de-asupra celor-l-alte, îi va asigura — fără îndoială — sprijinul tinerimei doritoare de a se instrui.

Iob.

EDOUARD FRANCKLIN

BOISSEAU

— Ah! zise moş Boisseau, D-ta pricepi lucrurile!... Domnule, eram însuraţi de două-zeci şi doi de ani şi în timp două-zeci de ani nu ne-am plîns de soarta noastră. Săraci? Bine înţeles. Dar averea n'aduce tot d'auna fericirea şi fiind-că ne iubeam, uitam ori-ce. Dar, într'o zi, iată că nenorocul bate la uşa noastră şi ştii că, dacă nenorocul a apucat să între în casa omului...

«Mai întîiu, eŭ mi-am frînt un picior căzînd de la catul al doilea, unde făceam o nadă, (căci sînt plumbuitor de profesie). Şase luni am zăcut pe o coastă şi alte şase luni am fost incapabil de lucru, asta face un an fără a cîştiga. Poţi să-ţi închipueşte că puţinele economii pe care le adunasem s'aŭ dus repede. Am chemat în judecată pe patronul meŭ ca respunzător; dar burtă-verzii aŭ tot d'auna dreptate înaintea justiţiei. S'a zis că păţania mea se datoreşte lipsei mele de băgare de seamă şi n'am căpătat nici un ban. La dreptul, patronul a crezut că face pe mărinimosul dîndu-mi două sute de franci.

«In sfîrşit, cînd am fost în picioare, după un an, de oare-ce îmi era peste putinţă să-mi urmez meşteşugul (picioarul, răŭ aşezat, mă doare şi acuma, m'am crezut foarte fericit găsind de lucru cu împărţirea de prospecte pentru un pălărier de pe strada Montmartre.

«In vremea asta, nevastă-mea cade bolnavă la rîndul săŭ. Curagioasă cît patru, ea voi să continue a se duce la atelier; am fost silit să-i interzic asta. Dar, gîndeşte-te la mine, cu trei franci pe zi, silit să plătesc medicul şi doftoriile, fără a mai vorbi de hrană şi locuinţă.

«Ah! de multe ori am mîncat numai cu gîndul... Aşi fi putut să mă adresez biuroului de bine-facere, dar nu-mi plăcea treaba asta!... In vremea asta, biata mea Caterina tuşea, tuşea de mi se rupea inima auzind-o... Ah! mi-aşi fi dat toată viaţa ca să-i pot procura toate bunătăţile pe care le-aşi fi voit; dar poţi face imposibilul?

«Intr'o zi după amează de iarnă, împărţeam la prospecte în colţul stradei Turbigo şi al bulevardului Sevastopol, stînd acolo ca o santinelă de dimineaţă. Nu ştiŭ pentru ce eram mai trist în ziua aceea ca de obiceiŭ. Intindeam maşinaliceşte hîrtiile către trecători gîndindu-mă la sărmana bolnavă pe care o lăsasem acasă, într'o odae prost încălzită şi lipsită de toate.

«Inserase şi văzui cu groază că mai mult de cît a treia parte din afişele mele îmi remăsese şi nu mai aveam de cît un ceas de lucru! La opt trebuia s' mă duc să daŭ patronului socoteala.

«El singur însemna în fie-care seară numărul prospectelor împărţite peste zi şi oprea din plată o amendă de un franc pentru fie-care sută de imprimate neîmpărţite. Un fior rece mă trecu la gîndul că aşi putea să nu capăt trei franci. In sfîrşit, mai aveam un ceas înaintea mea!

«Intindeam coprins de frigurí foile, pe care mai toţi mi le refuzaŭ. Era ora cinci, oamenii treceaŭ grăbiţi respunzînd oferteí mele cu un gest de nerăbdare. Şi pe urmă, era frig şi nu-i venea omului să-şi scoată mîinele din buzunar. Bătea şapte. Imi numărai prospectele: îmi rămăseseră trei sute! Adică lucrasem toată ziua de pomană.

«Şi tocmai aveam de plătit o socoteală pentru doftorii...

«Atunci, ştii ce am făcut? Eram ca nebun. M'am dus la o gură de canal şi am aruncat tot pachetul.

«Ştiŭ că n'ar fi trebuit să fac asta, pentru că însemna că fur pe patronul meŭ. Dar în minutul acela nu mă gîndeam de cît la acest lucru grozav: femeea mea bolnavă şi nici un gologan în casă! De alt-fel, dacă a fost o faptă rea, pedeapsa n'a întîrziat.

«Abia aruncasem pachetul şi o mînă grea mă lovi pe umăr. Mă întorsei. Era patronul. Mă prinsese!

«— Iată, zise el furios. cum îmi împărţi prospectele... Ei bine, îţi opresc ziua şi pe viitor mă voiŭ lipsi de serviciile D-tale.

«Plecă şi mă lăsă zăpăcit, zdrobit sub greutatea durereí.

«Să-ţi mai spun ce a urmat de aici? Asta se ghiceşte. Am căutat de lucru, dar peste tot mi s'a spus să mai cerc altă dată. Atunci am pus amanet cele de pe urmă lucruri din casă, pe urmă mi-am redus porţia ţmea mulţămindu-mă cu dou-zeci bani, apoi am fost silit să suprim doftoriile, focul, pe urmă n'am mai avut nimic...»

* *
*

Şi nenorocitul îşi puse mîna pe ochi ca pentru a goni vedenia grozavă a trecutului.

— Cînd patronul meŭ de astă-zi încheiă el plîngînd, mi-a dat de ştire că-mi dă de lucru, sărmana mea femee murise!... Moartă din greşala mea... Pentru că buna mea Caterina s'ar fi îndreptat de sigur, dacă ar fi fost căutată... Sărăcia a ucis-o... Ah! de n'aşi fi aruncat pachetul în canal!... Toată viaţa, asta o să mă apese ca o remuşcare!

Bietul om plecă şi de atunci nu l-am mai văzut.

Dar de cîte ori văd cîte un om care împarte anunţuri, tot d'auna mă grăbesc să iaŭ, — în amintirea sărmanului moş Boisseau.

INFORMAŢIUNI

Zilele acestea se va termina romanul Tainele Nopţei, *pe care-l publicăm în foiţa ziarului.*

Pentru a da cititorilor noştri o lectură mai variată pe timp de vară, vom publica în foiţa ziarului, pe timpul vacanţei nuvele mai scurte, interesante şi de o valoare literară aleasă.

Imediat după Tainele Nopţei, *vom publica mişcătoarea şi frumoasa nuvelă a scriitorului polonez*

LUCIAN SIEMIENSKI

intitulată

MORAREASA

Publicăm pe pagina I o corespondenţă din Banat. Corespondentul nostru îmbrăţişează chestia romînilor de peste munţi, din un punct de vedere noŭ şi promite să ne trimită cîte două corespondenţe pe săptămînă.

Magyar Hirlap anunţă un noŭ proces politic ce s'a intentat părintelui Dimitrie Adam din Moşniţa (Banat).

Părintelui i se impută că în biserică de pe amvon a îndemnat pe ţărani să refuze a-şi da copii în *Kişdedovul* unguresc din localitate.

Kişdedov se numeşte un azil în care sînt obligaţi toţi ţăranii să-şi de la vrîsta de trei ani pentru a putea învăţa ungureşte. Adică, un azil de maghiarizare al copiilor.

Şi pentru că părintele Adam a-rată ţăranilor ce sînt aceste asiluri, el este dat în judecată.

O gazetă guvernamentală anunţă, că în urma reuşitei culturei de viermi de mătase la noi în ţară şi a reînvierei acestei industrii, ministerul francez a intervenit pe lîngă ministerul nostru de domenii spre a intra în tratări pentru procurarea de mătase Franciei.

Ministerul nostru a răspuns că după ce va face toate cercetările necesare, va răspunde ministerului francez de industrie, cînd şi cîtă mătase va putea procura pentru fabricele din Francia.

Consiliul de miniştri se va întruni după amiazi pentru a hotărî în privinţa extradării lui Teodor Ivan Arnăutu, asasinul fostului ministru bulgar Belceff.

D. Meissner a luat încă de ieri posesiunea noului săŭ post de secretar general al ministerului instrucţiei.

La 1 Septembre D. Meissner va fi numit inspector general al învăţămîntului.

Legea de organizare a ministerului instrucţiei prevede, că numai foştii secretari generali saŭ profesorii universitari pot să fie numiţi în postul de inspector general al învăţămîntului. Iacă de ce a fost numit D. Meissner secretar general.

D. Aug. D. Laurian va fi din noŭ numit secretar general la 1 Septembre.

D. C. Olănescu va pleca în cursul săptămînei viitoare la Feteşti şi Cernavoda, pentru a vizita lucrările podului de peste Dunăre.

Ministerul instrucţiei a fixat pentru 1 Noembre concursurile pentru acordarea burselor din fondaţiunea Iosif Niculescu.

Bursele puse la concurs sînt următoarele: o bursă pentru filologia şi literatura greacă, la Paris; una pentru geologie, la Paris; una pentru boalele de copii, la Paris; una pentru chimia agricolă, în Germania; una pentru teologie, în Germania şi alte două pentru învăţarea limbelor slavice, în Agram (Croaţia) şi Praga.

Ştirea, pe care am dat'o acum cît-va timp, în privinţa numirei D-lui Ioan Slavici în postul de director al şcoalei Ioan Oteteleşeanu din Măgurele (Ilfov), este azi un fapt îndeplinit.

Academia Română, care este protectoara acestei instituţiuni, a numit deja pe D. Slavici în acest post. De asemenea, Academia a numit pe D-na Slavici în postul de sub-directoară a şcoalei.

Ni se denunţă o plagiatură ciudată a gazetei lui Spanachide.

In numărul de Miercuri al acelei gazete Spanachide reproduce fără cea mai mică schimbare, şi iscăleşte chiar *Reporter*, descrierea ce am făcut'o în numărul nostru literar despre comuna Şişeşti din Maramureş, reşedinţa D-lui dr. Lucaciŭ.

Nu ne supără, că nu ne-a citat, dar ne supără că ne-a vîrît într'un ocean de spanac.

Spanachide, dragă, nu ne compromite!

In ultimul moment s'a hotărît, ca D. P. Sfetescu, prefect de Romanaţi, să fie transferat în aceeaşi calitate, nu la Dolj, ci la Mehedinţi în locul D-lui Al. Farra, care trece la Dolj.

D. advocat Brabeţianu remîne bun numit prefect la Romanaţi.

HOLERA

Rotterdam, 21 Iulie. — Primarul a făcut cunoscut că la 27 Iulie un copil a murit pe bordul unui vapor străin de un atac de holeră asiatică.

Maestricht, 21 Iulie. — Şease cazuri noi de holeră şi 5 decese aŭ fost înregistrate; pînă acuma sînt 26 cazuri şi 13 decese.

DE LA MĂNĂSTIREA-NEAMŢULUI

(Corespondenţă specială a *Adevĕrului*)

Crima de la Nemţişorul. Incendiu Zvonul.

Luni dimineaţa la 18 Iulie s'a zvonit prin Mînăstire că s'a comis în satul *Nemţişorul* un asasinat.

Imediat am luat o trăsură şi am pornit la faţa locului spre a culege amănuntele cele mai exacte şi să aflu pricina omorului despre care se vorbise.

Informîndu-ne de la mai mulţi săteni despre cele întîmplate şi cu buna-voinţă a D-lui notar din *Vînători* Vasile Gafenca, am putut afla că Constantin Ioan *Bodron* cărător de apă în etate de 25 ani a fost ucis de către Vasile Leonti, un băeţan de 18 ani ce păzea vitele în sat.

Causa

După spusele ucigaşului şi după cît se ştia, acest Vasile Leonti se sfădise acum vre-o 3 săptămîni cu victima şi din vorbă în vorbă Constantin Bodron îi dădu-se cu o piatră în gură.

De atunci mizerabilul se hotărîse cu ori ce preţ să-şi răsbune cum va putea mai crud.

Omorul

In noaptea de 17 spre 18 chefuind aproape tot satul, la crîşma lui Vasile Ioan Tue, asasinul nu perdu din ochi pe Bodron, îndemnîndu-l chiar să bea tot mai mult.

Mai tîrziu Bodron îndepărtîndu-se ca la vre-o 10 paşi în faţa crîşmei, Leonti il urmăreşte, ridică o piatră lungă de vre-o 14 centimetri il loveşte în cap de două ori puternic şi-i dă apoi patru lovituri de cuţit în spate şi cîte-va în cap.

Această operaţie pe cît a fost de repede pe atît de liniştită, căci crîşmarul căutînd ca Bodron să-i plătească un rachiŭ pe care i-l băuse, aude pe cine-va gemînd afară şi recunoscînd glasul cărătorului de apă, trimete pe fratele său să-l ajute crezînd că-i este răŭ.

Pînă să ajungă fratele săŭ lîngă dînsul, Bodran era deja mort.

In faţa crîşmei pline şi acum de oameni, pe o căldură de 25 grade stă şi azi cadavrul învălit într'un ţol murdar, ear cîte-va crengi de răchită plîng de-asupra lui.

Incheere

După cele spuse şi aflate de la ucigaş şi de la oameni se crede că toată pricina e numai o rezbunare din cauza unei sfezi, dar notarul mi-a atras atenţia că trebue să fie amestecată în toată daravera lor şi o femeie.

Ca să sfîrşim putem spune că în satul Nemţişorul chiar la aceiaşi crîşmă, acum vr'o 3 ani s'a ucis crîşmarul de acolo şi mai înainte s'a mai făcut un omor în felul acesta.

Incendiu

Astă noapte un călugăr cam indignat, umblînd cu o luminare prin chilia sa, a dat foc fără să bage de seamă la nişte bulendre, de unde flacările întinzîndu-se, toată casa a ars fără ca nimeni să sară.

E revoltător să vieţuiască peste 200 oameni în această mînăstire şi să nu se găsească cîţi-va trîntori cari să fie gata a da mînă de ajutor în asemenea nenorociri.

Pe aici lume multă şi vizitatori zilnici foarte mulţi, în curînd vom trimete mai multe descrieri foarte interesante.

A. Lecu.

FOIŢA ZIARULUI *ADEVERUL*

190

TAINELE NOPTEI

DE

M. E. BRADDON

XCVIII

Intîlnirea din vale

Dragostea sa pentru Lolota era aşa de mare în cît inima-i era vecinic plină de grijă pentru dînsa. Departe de ea, era agitat şi neliniştit. Se temea de mii de primejdii şi se mustra că o părăsise chiar pentru cîte-va ceasuri. Din pricina grabei sale de a ajunge mai curînd la vilă, el voi să apuce pe o cărare îngustă pe marginea unei prăpăstii.

Drumul acesta era trist şi pustiŭ; dar puţin îi păsa lui, pentru că acest drum trebuia să-l apropie de ţelul săŭ.

El umbla de o jumătate de ceas, cînd observă ca se rătăcise.

Coastela abrupte ale munţilor îi ascundeaŭ cîmpia şi el nu putu pricepe unde se aflà. El cunoaştea întortochierile nesfîrşite ale munţilor şi ştia că, odată ieşit din drumul cel adevărat, putea să rătăcească toată ziua fără să se apropie de locuinţa sa.

Căută doar va descoperi vre-un trecător care să-i arate drumul, dar nu văzu pe nimeni; ceva mai tîrziŭ însă el zări departe o formă omenească ce venea în potriva sa.

Era un om care părea foarte bătrîn; trupul îi era încovoiat aproape în două şi picioarele-i slăbite şovăiaŭ pe cînd el înainta încet.

Nu purta îmbrăcămintea ţăranilor dinprejur; hainele sale, cu toate că rupte şi pline de noroiŭ eraŭ ale unui nobil englez.

Lord Willonghby il ajunse îndată.

— Poţi să-mi arăţi drumul la vila Valdini? întrebă el cînd crezu că poate fi auzit.

Omul însă îşi urmă calea fără a respunde şi fără a da atenţie întrebărei.

Lordul Willonghby îşi repetă întrebarea pe italieneşte.

Un rîs de idiot, ale cărui sunete discordante incremeniră pe lord Willonghby, fu respunsul.

El puse mîna pe umărul streinului.

Omul, ridicîndu-se, aruncă lordului Willonghby o căutătură selbatică.

Streinul acesta idiot era Oscar Bertrand.

Lord Willonghby se dădu înapoi, mut de uimire.

Vechiul săŭ duşman, instigatorul omorului fratelui săŭ stătea dinaintea sa.

Dar omul acesta nici nu mai merita să-ţi rezbuni în potriva lui. Slab, decrepit, idiot, el căzuse mai jos de cît vita care paşte în vale.

Fiinţa păcătoasă scoase un hohot de rîs strident şi se depărtă bodogănind cu spume la gură.

De mirare, marchizul uită graba ce avea de a se întoarce acasă. El îşi urmă încet drumul şi după o jumătate de ceas întîlni pe un ţăran tînăr, care-i arătă pe unde să iasă din încurcătură.

Cînd intră în salonul cel mic unde il aştepta Lolota, era palid ca un mort.

D-na Vizzini se speriă.

— Ţi s'a întîmplat ceva, Lionel? întrebă ea îngrijată.

— Da, dragă Loloto, răspunse el, răsbunarea cerului a căzut pe capul unui vinovat. Nu mai am nici un duşman. Vom putea să ne întoarcem în Anglia îndată ce vei fi în stare să înduri greutăţile drumului.

— Şi mîine, dacă vrei, Lionel — răspunse Lolota — de şi nu doresc să părăsesc aceste locuri în care mă simt aşa de fericită.

— Iubito, zise tînărul luînd-o de mijloc, am vorbit azi cu părintele Francesco, bătrînul preot della Marrenna şi mîine el ne va cununa după ritul catolic. Cînd ne vom întoarce în Anglia, căsătoria va putea fi săvîrşită de un pastor anglican. Nu îndrăznesc să mă arăt în Neapoli, alt-fel ceremonia s'ar fi putut face la capela ambasadei.

A doua zi dimineaţă cei doi amorezaţi se duseră cu trăsura în satul Marrenna şi acolo, însoţiţi de preot, intrară în capela modestă, clădită de o mînă credincioasă.

Ceremonia nu avu alţi martori de cît pe medic, pe servitoarea Justina şi pe cîţi-va ţărani uimiţi, cari se uitaŭ curioşi la frumoasa mireasă emoţionată şi la aristocraticul ei mire.

In momentul în care marchiza şi drăgălaşa sa tovarăşă ieşeaŭ din biserică însoţiţi de preot, văzură cu mirare o mulţime de lume adunată la uşa circiumei satului. Apropiindu-se, persoanele adunate salutară pe preot.

— Ah! părinte, zise unul, e mare nevoe de sfinţia ta aici. S'a adus în sala cea mare a circiumei o biată femee care pare gata să-şi dea sufletul. Ea nu poate nici să vorbească, nici să facă cea mai mică mişcare; totuşi resuflă încă şi pare a avea toate minţile.

Preotul se grăbi să străbată mulţimea; împinşi de curiozitate şi de milă, Lolota şi cu marchizul îl urmară.

O privelişte dureroasă li se înfăţişă.

Pe o targă de ramuri verzi, pe care o ţineaŭ doi oameni de la munte, era întinsă o femee pe moarte. Faţa-i pumburie ca a unui cadavru; ochii mari negri, cari îi ieşeaŭ din orbite, aveaŭ strălucirea sticloasă, semn al unui deznodămînt apropiat. Mînele-i cădeaŭ moi în jos. Respiraţia-i era grea şi înnăbuşită şi devenea din ce în ce mai penibilă.

Preotul îngenunchiă lîngă dînsa cu crucea în mînă. El îngenunchiă pentru a şopti muribundei cîte-va cuvinte de pace şi de mîngăere; dar era prea tîrziŭ.

Tocmai cînd preotul rostea cele d'întîiŭ cuvinte de rugăciune, ochii femeei se îndreptară asupra marchizului de Willonghby, care intrase în odae.

Zărindu-l, ea scoase un ţipăt de agonie şi un val de sînge o podidi pe gură.

Işi rupsese o arteră.

După o clipă, încetase de a trăi.

Femeea aceasta nu era alt cineva de cît frumoasa şi ispitoarea lady Edith Merton.

Un păstor din munţi, căutînd o capră rezleţită, se suise pînă la Stînca Terorei şi-şi poate cineva închipui înlemnirea sa cînd zări un cap omenesc de asupra unui părete de curînd zidit în stînci. El fu şi mai uimit cînd se încredinţă că acest cap e al unei fiinţe vii, al cărei ochi se roteaŭ în dreapta şi în stînga cu o expresiune de agonie.

Cu ajutorul a doi tovarăşi, el izbuti să dărîme cărămizile, păretele nefiind încă uscat.

(Va urma).

STIRI TELEGRAFICE

Viena, 20 Iulie. — Erĭ seară a avut loc la Bade bine-cuvîntarea rămăşiţelor mortuare ale archiduceluĭ Wilhelm. Corpul a fost transportat în urmă la Viena cu un tren special, unde a sosit la 11 ore. El a fost depus în Capela palatuluĭ Imperial.

St.-Petersburg, 20 Iulie. — Tzareviciul şi prinţul Christian al Danemarceĭ aŭ sosit erĭ seară la Peterhoff.

Londra, 20 Iulie. — Prinţesa de Galles şi cele două fete ale sale, aŭ plecat erĭ seara la Rusia, via Calais, pentru a asista la căsătoria mareĭ ducesse Xema. Ele vor vizita de asemenea şi Copenhaga.

Viena, 20 Iulie.—Impăratul Francisc-Ioseph a sosit, venind din Ischl.

Viena, 20 Iulie. — D. Persiani, ministrul Rusieĭ la Belgrad, a sosit la Viena cu familia sa.

Sofia, 20 Iulie.—Invitat de populaţia din Lescovetz şi Obrevitza, preşedintele consiliuluĭ a visitat aceste două oraşe, unde a fost primit cu entuziasm, şi aclamat pe tot parcursul. Intors la Tîrnova noĭ manifestaţiunĭ populare îl aşteptaŭ. S'a organisat o plimbare cu torţe şi veseliĭ publice.

Maestrich, 20 Iulie. —Ierĭ 7 cazurĭ noĭ de holeră. Nicĭ un deces.

Viena, 20 Iulie.—Numeroase coroane foarte frumoase s'aŭ depus pe cosciugul archiduceluĭ Wilhelm. Se observă coroana regeluĭ Romînieĭ, de crinĭ şi trandafirĭ, acoperită cu crep de doliu.

Viena, 20 Iulie.—Contrariŭ ştireĭ pubicate de *Secolo* din Milan, după care D. de Kalnoky ar merge în curînd la Monza, *Corespondenţa Politică* declară că nu se ştie nimic în această privinţă în cercurile bine informate din Viena.

Paris, 20 Iulie.—D. Casimir Perier a telegrafiat regeluĭ G ecieĭ, urîndu-ĭ bun sosit. Regele a mulţămit îndată, exprimînd satisfacţia sa de a se regăsĭ în Franţa.

Roma, 20 Iulie.—Se anunţă din Constantinopol Agenţieĭ Stefani că Turcan-Bey va fi numit guvernator general al insuleĭ Creta, în locul guvernatoruluĭ general actual, rănit.

Hamburg, 20 Iulie.—Un mare incendiu a isbucnit într'un magasin de bumbacurĭ, vinurĭ şi blănării. Pagubele se urcă la un milion.

RĔSBOIUL INTRE CHINA ŞI JAOPNIA

Londra, 21 Iulie. — Guvernul englez a însărcinat pe comandantul escadreĭ engleze în mările chineze de a concentra toate corăbiile engleze spre a protege intesele sale.

Jokohama, 21 Iulie. — Ministrul chinez la Tokio a cerut paşaportele sale. El va pleca mîine Vinerĭ.

Londra, 21 Iulie. — Sir Grey declară Camereĭ comunelor că războiul între China şi Japonia s'a declarat; dar adaogă că nu are nicĭ o informaţie asupra operaţiunilor pe uscat; de pe mare ştirile sînt contradictoriĭ.

Jokokoma, 21 Iulie. — Chinejiĭ carĭ locuiesc în Japonia s'aŭ pus sub protecţia Statelor-Unite.

Loudra, 21 Iulie. — Se anunţă din Shangai Agenţieĭ Reuter cu data de 2 August că o depeşă oficială din Tien-Tsim anunţă că în luptele din Jaskan de la 27 şi 28 Iulie, Japoneziĭ aŭ fost respinşĭ cu pagube marĭ.

Roma, 21 Iulie. — *Agenţia Stefani* este informată din Petersburg că guvernul englez ar fi dispus de a procede în înţelegere cu Rusia în războiul dintre China şi Japonia.

Berlin, 21 Iulie. — *Reschenzciger* zice că după nişte ştirĭ oficiale guvernul japonez a comunicat reprezentanţilor puterilor străine la Tokio că Japonia consideră ca găsindu-se în stare de războiŭ în China, de şi acest războiŭ nu s'a declarat încă în mod formal. Pe de altă parte, guvernul chinez informează pe diplomaţiĭ străinĭ acreditaţĭ la Vekin că China, după deschiderea ostilităţilor de către Japonia se vede silită de a se apăra.

Londra, 21 Iulie. — Se anunţă din Shangaĭ ziaruluĭ *Times* cu data de ierĭ, că după nişte depeşĭ oficiale străine, din Seul, generalul chinez Yek a bătut la 29 Iulie pe japonezĭ lîngă Adan. Japoneziĭ s'aŭ retras din Seul. O armată chinezească de 20.000 de oamenĭ a trecut graniţa Corceĭ.

Copenhaga, 21 Iulie.— Biroul *Ritzan* află din Sorginte bine informată că escadra chinezească de Nord, numită *«Escadra Peljang»* compusă din 13 corăbiĭ a plecat de la Chefco în Corea. Se aşteaptă la o luptă navală.

Roma, 21 *Agenţia Ştefani* primeşte din Tokio ştirea că s'a declarat răsboiul, de oare-ce guvernul japonez respinge orĭ-ce propunere care n'are de basă primirea de către China a tot cea-ce a făcut Japonia în Corea.

PROCESUL LUI CASERIO

Lyon, 21 Iulie. — *Procesul luĭ Caserio.* Azĭ aŭ început desbaterile procesuluĭ luĭ Caserio.

Imprejurimele palatuluĭ de justiţie sînt păzite de un batalion. Curioşiĭ sînt puţin numeroşĭ. Sala foarte liniştită.

Se permite intrarea după prezintarea uneĭ cărţĭ de intrare.

Audienţa se deschide la 9 şi un sfert. Caserio e introdus. E un tînăr, aproape un copil, imberb, talie mijlocie, curat îmbrăcat; vocea sa e blîndă, ochiĭ săĭ foarte viĭ. E asistat de D. Dubreuil, decanul barouluĭ din Lyon. D. Toché, procuror general, ocupă fotoliul ministeruluĭ public. Curtea e presidată de D. Brouillar, consilier la Curtea de apel din Lyon.

După primele formalităţĭ se dă citire actuluĭ de acuzaţie care nu spune nimic noŭ; apoi se procede la interogatoriŭ.

Preşedintele insistă asupra răspundereĭ şi stăreĭ morale a acuzatuluĭ.

Caserio revendică cu voiciune toată răspunderea actuluĭ săŭ. Declară că n'aŭ fost nicĭ o dată nebunĭ în familia sa şi că nicĭ el nu e. Mărturiseşte legăturile sale anarhiste (indignare în auditoriŭ), dar refuză a face cunoscuţĭ pe tovarăşiĭ săĭ. Caserio povesteşte în urmă sosirea sa la Lyon.

Preşedintele îl întreabă dacă nu s'a gîndit la data memorabilă de 24 Iunie, aniversarea uneĭ bătăliĭ cînd sîngele francez şi cel italian a curs şiroaie în cîmpiile Lombardieĭ, aniversarea lupteĭ de la Solferino, de unde a eşit unitatea italiană.

Caserio. — Tocmaĭ, era serbarea războiuluĭ civil (zgomot în auditoriŭ).

Preşedintele cere acuzatuluĭ de a povesti cum şi-a săvîrşit crima.

Caserio povesteşte foarte liniştit scena asasinăreĭ. Adaogă că el este anarhist, că urăşte burghezimea şi pe şefiĭ de stat, că nu a avut complicĭ, că a săvîrşit actul săŭ în mod liber şi că e gata la tot.

Preşedintele îĭ atrage atenţia că a omorît pe un om onest, pe un tată de familie.

Caserio. — Carnot a omorît anarhiştĭ carĭ eraŭ de asemenea părinţĭ de familie (auditorul este viŭ impresionat de cinismul acuzatuluĭ).

Se trece la ascultarea martorilor.

Generalul Borius este chemat cel d'întîiŭ. Acesta depune că de cît-va timp numeroase scrisorĭ de ameninţare soseaŭ la Eliseŭ. Ele eraŭ remise poliţieĭ. Generalul Borius zice că el ordonase ofiţeruluĭ care se ţinea la uşa trăsureĭ presidenţiale de a se da puţin maĭ înapoĭ, pentru că calul făcea săriturĭ marĭ si trăsura era prea joasă.

D. Rivaud, prefectul Rhonuluĭ, depune că a luat toate măsurile posibile de precauţiune, dar tot nu s'a putut împiedeca de a se comite crima.

D. dr. Poucet care a îngrijit pe D. Carnot, dă amănunle lungĭ asupra răneĭ şi asupra operaţiuneĭ ce a încercat.

Urmarea audienţeĭ s'a amînat pe mîine.

ARHIDUCELE WILHELM

Viena, 21 Iulie. — Inmormîntarea arhiduceluĭ Wilhelm s'a făcut cu mare pompă. Corpul a fost transportat de la Capela palatuluĭ imperial, la biserica Capuţinilor. Cortegiul funebru a trecut prin mijlocul uneĭ marĭ mulţimĭ care se stînsese pe acolo. Casele eraŭ împodobite cu drapele negre; biserica Capuţinilor de asemenea era cernită. Aŭ asistat la înmormîntare: Impăratul, prinţul Frederic de Hohenzollern ca representant al Impăratuluĭ Germanieĭ, prinţul Leopold de Bavaria, Arhiduciĭ şi demnitarĭ statuluĭ. Corpul a fost depus în cavoul familieĭ imperiale în biserica Capuţinilor.

EDIŢIA A TREIA

ULTIME INFORMATIUNI

Cestiunea romînă şi guvernul ungar

Din cele maĭ înalte sfere guvernamentale primim asigurarea, că un conflict grav a izbucnit în sînul guvernuluĭ ungar asupra cestiuneĭ romîne.

Ministrul de interne Hieronymi ar fi fost călăuzit de cele maĭ bune intenţiunĭ cînd a întreprins călătoria de împăciuire prin Transilvania. D-sa este unul din puţiniĭ ungurĭ, care este animat de idealul uneĭ confederaţiĭ a statelor Dunărene şi în consecinţă ţine mult la restabilirea uneĭ sincere prieteniĭ cu romîniĭ şi în special cu Romînia. Dar dacă nu-şi poate afirma în mod oficial idealul săŭ, cauza e ministrul de justiţie Szilázgyi, cel maĭ mare antagonist al săŭ şi duşmanul cel maĭ pronunţat al romînilor.

Intreprinderea D-luĭ Hieronymi s'a zădărnicit, însă; D-sa a încercat un fiasco din cele maĭ crude. Şi situaţia penibilă în care se află acum, este admirabil exploatată de ministrul Szilágyi, care profită de toate ocaziile pentru a'l compromite politiceşte. De aicĭ a urmat apoĭ conflictul între ceĭ doui miniştri, conflict care s'a accentuat nu numaĭ în sînul consiliuluĭ de miniştri, ci şi în clubul liberal.

Rezultatul conflictuluĭ va fi o criză ministerială saŭ cel puţin retragerea din cabinet a ministruluĭ Hierouymi.

La 9 ale lnneĭ Maiŭ, vătavul Gane Miu cu 30 oamenĭ, aŭ trecut în Romînia, ca să vîneze pe balta Zimniceĭ, cu bilete eliberate de primăria Turtucaia pe 14 zile.

Vameşul de la Zimnicea vizîndu-le biletele le ia cîte cincĭ leĭ taxă, fără însă a le da chitanţă de primirea banilor. Bieţiĭ pescarĭ aŭ fost nevoiţĭ ast-fel să plătească 150 leĭ de pomană şi fără nicĭ un drept.

Ar trebui ca ministerul de finanţe să ancheteze faptul, să pedepsească pe funcţionarul care face de rîs ţara in faţa streinilor şi să întoarcă baniĭ nenorociţilor oamenĭ.

Administraţie de hoţĭ de caĭ

La 9 Iunie, săteniĭ V. Marin şi Drăgan Peţof, pierzînd 4 caĭ de pe izlazul com. Cadichioŭ, jud. Rusciuc, după ce-ĭ cercetează în Bulgaria, trec în Romînia.

După două zile descopăr doĭ din caiĭ lor înhamaţĭ la o căruţă în comuna Chirnogi. Avizînd primăria locală, caiĭ s'aŭ arestat, iar pe urmă s'a pus mîna pe ceĭ-l'alţĭ doĭ caĭ, carĭ se aflaŭ la un oare-care Minas Grech.

Adresîndu-se sub-prefectureĭ cu certificate de proprietate, pentru a şi lua caĭ li s'a spus să aştepte puţin. Păgubaşiĭ aŭ stat 10 zile în faţa sub-prefectureĭ; iar în vremea asta doĭ din caiĭ lor fusese daţĭ unuĭ chirigiŭ din Olteniţa, ce făcea transporturĭ cu eĭ şi alţĭ doĭ unuĭ ţăran ce-l pusese la munca cîmpuluĭ.

Păgubaşiĭ văzînd că nu o maĭ scot la capăt, s'aŭ întors în Bulgaria, pentru a se tîngui autorităţilor. Sub-prefectul a trimes în Romînia pe avocatul Avraşof în Olteniţa cu o scrisoare oficială. Subprefectul le respunse că numaĭ procurorul general poate da ordin de liberare. Atuncĭ eĭ se duseră la telegraf să-ĭ dea telegramă primuluĭ procuror. Care nu le fu mirarea intorcîndu-se de a vedea caiĭ înhamaţĭ înaintaşĭ la trăsura sub-prefectuluĭ.

Iată dar de ce fapte sînt capabilĭ funcţionariĭ regimuluĭ şi în ce mod mişelesc ne necinstesc în faţa străinilor.

Atragem atenţia D-luĭ Dim. Dobrescu, secretarul de la domeniĭ, asupra nelegiuirelor şi bătăilor ce comit administratoriĭ săĭ de la moşia Tăcuta, jud. Vasluĭ asupra nenorociţilor săteni. Plîngerile cele maĭ desperate ne sosesc de acolo.

Maĭ multă omenie d-lor exploatatorĭ!

Din fondurile pentru întreţinerea şcolilor romîne în străinătate se întreţine şi o şcoală în Turtucaia. Şcoala are 3 clase primare şi 12 şcolarĭ elevĭ şi eleve. Dar vaĭ de instrucţia ce capătă de la institutorul Ionescu şi de la soţia sa.

Aceştĭ oamenĭ nu se ocupă de loc de şcoală ci numaĭ de boclucurĭ, pentru care aŭ ne contenit înfăţişerĭ la judecătoria de pace.

Veşnic sînt apoĭ pe drumurĭ şi nicĭ odată la postul lor.

Guvernul a lăsat supravegherea şcoaleĭ pe mîna unor eforĭ, care n'aŭ ştiinţă de carte şi fără tragere de inimă pentru şcoală.

Guvernul ar trebui să-ĭ schimbe, căcĭ sînt în Turtucaia destuĭ romînĭ capabilĭ, care ar putea face mult şi pe de altă parte să schimbe şi profesoriĭ—căcĭ alt-fel se cheltuesc parale de giaba şi e păcat de D-zeŭ.

Pe ziua de 10 Iulie aŭ fost înaintaţĭ sublocotenenţĭ:

In arma flotileĭ eleviĭ: Dumitriu Dumitru, Vasiliu Adrian, Borzan Dumitru, Cambari Aristid, Ciorneĭ Titu şi Scodrea Vasile, absolvent al academieĭ navale din Livorno.

In arma infanterieĭ eleviĭ: Botez Arghir, Romano Alexandru, Chiriţescu Nicolae, Ionescu Gheorghe, Arion C. Ioan, Cristea Vasile, Poenaru Bordea Gheorghe, Popovicĭ Leon, Popovicĭ Petre, Georgescu Ştefan, Ionaşcu Constantin, Vasiliu Năsturel Vasile, Miclescu Lascăr, Botez M. Gheorghe, Perisoreanu Cristea, Zăgănescu Mihail, Chiriţă Titus, Scobălţeanu Ioan, Arabu Anibal, Nicorescu Alexandru, Lelescu Pompiliŭ, Călcescu Alexandru, Constantinide Cesar, Condeescu R. Nicolae, Cernătescu Grigore, Brădiceanu Constantin.

In arma cavalerieĭ, eleviĭ: Trantomir Lucian, Jacobini Gheorghe, Levezeanu Alexandru, Negruţi Mihail, Georgescu Dumitru, Daschievicĭ Ioan, Roseti Mihail, Călinescu Grigorie, Scurtu Alexandru, Cristescu Constantin, Bălteanu Petre, Panopol Vasile, Ghiţescu Teodor, Hotineanu Macarovicĭ Gheorghe, Darzeanu Constantin, Bărbuneanu Alexandru, Ionak Ioan, Holban M. Nicolae, Gheorghiu I. Ioan, Vasilescu Constantin, Greceanu Nicolae, Răducănescu Grigore, Barozzi Constantin, Văleu Nicolae, Georgescu Gheorghe.

Agenţia Romînă ne comunică următoarea depeşă:

Wiesbaden, 21 Iulie. — Regele Romînieĭ a sosit la castelul Friedrichshof, ca să viziteze pe Impărăteasa Frederic. Regele a fost primit la gară de Impărăteasa. Seara el continuă călătoria sa spre Neuwied.

Lupta spune că sfînta de la Dealul Braduluĭ din jud. Argeş, după ce a fost ţinută la Monăstirea de maicĭ de la Vălenĭ, treĭ zile, a declarat uneĭ maice ce-o supraveghia, toată escrocheria acesteĭ afacerĭ întrebuinţată de preot.

Fata a fost dusă erĭ la Piteştĭ unde se află şi preotul, care va fi depus.

Aflăm că în urma numeroaselor plîngerĭ primite la ministerul de justiţie şi în urma articoluluĭ publicat în ziarul *Adevărul*, D-l Drăgănescu, inteligentul Preşedinte al Secţieĭ-vacanţelor de la Tribunalul de Galaţĭ a primit ordinul de a primi toate actele de notariat. Era şi timpul.

Opereta din Craiova

Trupa din Craiova a jucat alaltă seară frumoasa operetă «Voivodul Ţiganilor», şi din cauză că D-na Vladaia s'a retras pentru cît-va timp din trupă, rolul luĭ Safi a fost încredinţat D-neĭ Capeleanu. Tot publicul era curios să vadă cum va putea susţine acest rol atît de greŭ, pentru D-sa care putem zice că e la inceputul carереĭ sale. Eĭ bine D-na Capeleanu a întrecut orĭ-ce aşteptărĭ, a avut momente în care te uimea prin frumuseţea voceĭ şi jocul săŭ de scenă, de aceea şi publicul nu i-a precupeţit aplausele şi a rechemat-o de maĭ multe orĭ la rampă. Noĭ felicităm atît trupa de această excelentă aquisiţiune, cît şi pe D-ra Capeleanu şi o îndemnăm de a urma pe această cale, unde o aşteaptă un viitor atît de frumos.

Ceĭ-l-alţĭ artiştĭ şi-aŭ îndeplinit conştiincios rolurile.

ULTIME TELEGRAME

Paris, 21 Iulie.—Comisiunea însărcinată de a examina invenţia D-luĭ Turpin a depus raportul săŭ hotărînd că trebue să se ordone experienţe.

Berlin, 21 Iulie. — *Post* şi *Gazeta Naţionalul* confirma ca guvernul imperiuluĭ nu a luat încă nicĭ o decisiune în privinţa demersurilor eventuale în chestia datorieĭ publice Greceştĭ.

Londra, 21 Iulie.—Camera Comunelor. Discuţia pe articole a biluluĭ relativ la arăndaşiĭ irlandesĭ s'a terminat.

Berna, 21 Iulie.—Ştirea că Elveţia ar avea de gînd să denunţe uniunea monetară latină este declarată ca neîntemeiată din sorginte autorisată.

Tulon, 21 Iulie.—Un fitil uns cu pucioasă şi aprins s'a descoperit în timpul nopţiĭ sub o grămadă de coşurĭ de trestie, într'un atelier al Arsenaluluĭ. Autorul acesteĭ încercărĭ criminale este necunoscut încă.

La administraţia acestui ziar se află hîrtie (maculatură) de vînzare.

Tipografia «Nouă» Gr. Panaitescu, Pasagiul Băncei Naţionale, 19.

Imprimat pe hârtia din Fabrica LETEA.